

PERIÓDICH REGIONALISTA INDEPENDENT,
de Literatura, Art. Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

SUSCRIPCIÓ:—Barcelona, UNA pesseta trimestre: fora, 1'50. — Un número sol, 10 céntims

LA NOVA TEMPORADA

¡Tant de bo que 's fes cás de lò que alguns amants de'l Teatro catalá encarregan en una alocució ó avís que acaba de publicarse!

Algún remey se trobaria, observant lò que diuen, per' curar la malaltia que va matantlo fa temps.

Ja que las empresas no 's mostran escrupulosas en la marxa de lò referent á nostra escena, seria bo que 'ls admiradors de 'ls autors de obras bonas que tenim, deixessin de concórrer á la representació de las de certs escriptors, mes industrials que literaris, quals produccions, per diferentas causas deixan escampat un mal gust mortífer.

Pero això és difícil; casi és impossible de lograse.

Una cosa és predicar y altra tréurer profit de'ls sermons y de las advertencias, per mes que pugan sèr de utilitat.

Estem de'l tot conformes, com altres periódichs, ab los desitjos manifestats pe'ls firmants d'aquesta fulla; pero creyem que ab això sol no n' hi ha prou per' aixecar nostre Teatro. Aquesta mida no deuria concretarse a'ls autors plagiaris, sino que hauria d' extèndre's á tota aquesta plaga de produccions, arreglos mes ó menos ben fets de altres teatros, y á las obras xabacanes, insulas y desprovistas de sentit artístich que de alguns anys en aquesta part han infestat lo Teatro catalá.

Apart d' això, com element essencial pèra 'l sosteniment y millora de nostre teatro, hauria de procurarse la formació de una bona companyia de actors; puig los que hi ha avuy, fent algunas—mòlt pocas— excepcions, no están á la altura que deuen: los uns se sostenen y fan prou: 'ls altres ja han caducat, y a'ls mes si se 'ls hi treu las pretensions no 'ls queda res.

Si no 's procura corretgir sense tardansa tots aquests defectes y deficiencias, de nostre teatro en letxa no llunyana esplendorós, aviat sols ne guardarem lo recort; puig los autors de valua que escriuen sols per'

l' art, se retreuran de donar sas obras, cosa que ja vè observantse, segons hem indicat en altres articles.

Veurem si la empresa de'l Teatro catalá tè en compte aquestas observacions y si encamina nostre escena pe'l camí que li convè recórrer.

Ho veurem ó no ho veurem; perque, francament, no hi tenim confiança.

Durant la temporada que avuy comensa, hi haurá únicament una companyia en Barcelona que 's dedi-quí á donar representacions catalanas.

La empresa ni menos anuncia en sos cartells cap títul de obras novas pèra 'l Teatro catalá, y si be és vritat que no obraba be anunciantne mòltas y fentne conéixer pocas, lò mer fet de no posar cap títul nou en lo cartell, sembla indicar que no 'n tè en son poder cap que li inspire prou confiança d' éxit.

Y sense treball nou de autors acreditats, sense una gran companyia, sense competencia de altre teatro, ¿és creíble que 's logri reanimar l' esperit de un públich que ha anat perdent la afició?

Seria precís que aquét estès format en sa totalitat per personas com las que suscriuben lo document á que 'ns referim en un principi, cosa que desgraciadament no succeheix.

De totas maneras, és un bon síntoma saber que, ja que dorm qui tè obligació moral, y casi direm material, de vetllar per la sort de nostra escena regional, estigan deserts si no tots, una part á lo menos de'ls que forman l' exércit numerós y necessari pèra que logri recobrar las perdudas posicions, en las quals ostentaba no fá pas mòlt temps la bandera qu' era son magnífich distintiu.

¡Tant de bo que 's logri això durant la nova temporada!

P. DE R.

Revista teatral

Novedats.—Entre *Lohengrin*, *Aida* y *Africana* se han passat vuyt días.

A seguir aixís, aquesta revista está destinada á desaparéixer per falta de obras novas.

Per avuy está anunciada la primera representació de *Mefistòfele*, de Boito.

Ja 'n parlarem.

Eldorado.—Segueixen en aquet teatre las funcions de la companyia italiana de 'n Novelli.

Los aplausos van en moviment ascendent, mes nutrits cada nit, mes entusiastas á cada nova obra, per l'acabadíssima interpretació que s'hi dona; pero, creyem que cada nit és menos la concurrencia que assisteix á las funcions.

¡Quina llástima 's perdi aquell devassall d'art entre la soletat mes aterradora!—A. DE LA FLORIDA.

Granvia.—La companyia italiana Giovanini va allargant sa estancia en aquet teatre, en vista de 'ls bons resultats que va tocant á cambi de 'l favor que 'l públich li dispensa.

La opereta *Donna Juanita* és una obra de las que ha tingut mes bona acullida, per la especial execució que obté, emportantse bons aplausos la Sra. Morroto en lo personatge de la protagonista.

Ultimament s'ha posat *In cerca di felicità*, quina música de'l mestre Suppé és digna d'aplauso, com també la propietat ab que ha sigut presentada y la inmillorable execució que hi donan los artistes.

Lo director de orquesta D. Francisco Rando mereix nostre elogi per la voluntat y coneixement en dirigir totas las obras.—A.

LA FLOR DE 'L TARONGÍ

Galana flor de'l camp de la ignocencia,
ab ta blancor m'atraus y m'extassias,
y transportantme á mes ditxosos dias
invoco á Dèu y penso en sa clemencia.

Preciós estotx de perfumada essencia,
tu la hermosura de l'esprit ansias,
y ets clau d'amor qu'acull las energias
d'altre nou món qu'encara está en potencia.

Hi ha en tos rassers tal pau é il·lusió tanta,
que 'l goig pe 'l cel, suprem é indefinible,
com mes aumenta encara mes encanta.

Tu ets l'aura omnipotent é imperceptible
que fà de 'ls sers humans materia santa
y sols devant de'l just fà á Deu visible.

ANGEL RIUS VIDAL.

Desllindament de cárrechs

En lo *Diario de Barcelona* de 'l 22 de 'l passat, edició de 'l matí, anaba inserta una gazetilla anunciant las funcions que 'l dia de la Mare de Dèu de la Mercé tindrian lloch en aquella iglesia.

Entre altrás, hi figuraba la que per l'ofici, la capella de música tocaria la gran missa de Dietch y seria dirijida pe 'l Mtre. Bonaventura Frigola.

Pero no 's tocá la missa anunciada.

Ni fèu de director lo sabi mestre ampurdanés.

Frigola fôu substituït per un director de una societat coral de fora ciutat.

La gran missa de Dietch, reemplassada per un altre d'autor desconegut.

Investigarem las causas de la substitució y de que resultès no fòs veritat lo anunciat pe 'l *Diari*.

Nos digueren que l'Obra en pès volia la celebrada obra religiosa de 'l sabi mestre Dietch, per no trobar'hi

en l'altre suficients mérits pera tocarla en una semblant festivitat.

Que lo mateix havian fet alguns influents y valiosos parroquians, demanant la missa anunciada, per respondrer sa inspiració y grandiositat á la solemne festa que Barcelona dedica á sa Patrona predilecta.

Totas quantas gestions se feren, s'estrellaren en los subterfugis y arguments de peu de banch, aduhits per qui no és autoritat absoluta dintre la iglesia.

Y ell guanyá 'l plet ab costas.

Aquestas las pagá nostre magnánim Ajuntament ab una subvenció.

Sort que en l'Ofertori 's tocá l'inspiradíssim *Idili* de l'mestre Frigola.

Ab aquesta composició, poden pèndrer nota de com s'escriu l'orquestra, tots aquets mestres de quincalla que 's creuhen saberne, si tenen l'amparo d'alguna sotana.

Ab lo dit creyem haver desllindat los camps per fer responsable á qui en veritat ne sigui.

Y va de pregunta:

¿No podria, l'Ajuntament, en los anys successius, demanar nota de lo que 's proposan fer y las obras que se executarán en la iglesia de la Mercé per sa diada, avants de fixar la subvenció?

Creym que sí.

A. DE LA FLORIDA.

Secció de'l Pirotécnic

La Autonomia, de Reus, parlant no fa molts dias de un periodista que está pres y de qui ningú 's recorda, planyentse de l'olvit en que se 'l té per part de 'ls seus amichs polítichs y dirijintse á aquéstos, diguè:

«Los republicanos no debemos consentir ese abandono de un amigo que constituye un baldón para nosotros.

»Desearíamos que así lo entendiesen nuestros correligionarios y se aprestaran á aliviar la aflictiva situación del buen...» etz.

Pregunto: ¿qui 'l constituheix el baldón? ¿l'abandono ó l'amich? Perque la gramática que en aquet cás, y en alguns altres, usa *La Autonomia*, sembla gramática parda.

La proba és que diu a'ls altres que s'apressurin á aliviar la situació de'l prés; pero no 's brinda á fer res per sa part en favor de'l desgraciad amich.

Això és embarcar a'ls altres y quedarse en terra.

¿Qué passa en l'Ateneo obrer, de la vehina vila de Gracia?

Una associació com aqueixa que pót prosperar molt, sembla que está á punt de caurer en los viaranys de 'l descrédit y de la disolució.

Sembla que s'han admés socis expulsats; que per reedmetre'ls s'ha passat per sobre 'ls Estatuts; que á algún se li ha donat lo mateix número d'ordre que tenia avans de la expulsió.

Sembla que la Junta está dividida, que hi ha oposició per part de certs elements, en cumplir terminants textos de la llei; que aixó ocasiona disgustos, etz.

Y tot són reunions, y protestas, y mal-de-caps, y enredos... y no falta qui á la fi preveu un daltabaix.

Jo aconsello á 'ls socis, que pensin bè lo que fan, que 's deixin de vots de censura, que no deixin de cumplir cap llei, que per semblar molt liberals no cayguin en fer lo que seria la llibertat de l'embut, privant la de uns per quedarse'n massa 'ls altres... y sobre tot, que escoltin la veu de la rahó y de la conveniencia general.

Y no dich mes per no cansarlos, y perque crech que per avuy ja n'hi ha prou.

LO POLVORISTA.

LAS CANYAS DE L'ESTANY

¡Com las gronxa joganeras
l'ayre pur de 'l demati,
mentres l'aygua tristallina
murmura per entre mitj!

Canyas com aquelles canyas
 uo 'n sò vistas per aquí.
 Quant lo pastoret hi passa,
 un flaviol fa tot segnit.
 Las cabretas molt contentas
 n' escoltan son só diví,
 que be sembla cantarelles
 d' arcàngels y serafins.

La pastora de ca'n Martri
 ab son remadet n' ha eixit
 y quant prop ll estany arriba
 ou lo flaviol gentil,
 —quina cansó mes bonical
 —tantost la sent ella diu—
 Pe'l flaviol que tan be toca
 daria jo tot quant tinch—

Lo pastor que l' ha sentida,
 comprenent d' ella 'l desitj
 lo haviol prompte li entrega
 dientli ab posat senzill.
 —Aquí 'l téns, jo te'l regalo:
 no 'n vull n'hi un céntim ni mitj
 mentres un petó me fassis
 ab tos llavis nacarins.

L' endemà tocar s' ohia
 lo flaviol ab só festiu
 y assentat demunt de l' herba
 estava aquell pastor trist.

J. T. y R.

Secció de Montepíos

Ab fetxa 12 de Septiembre, segons s' ha comunicat oficialment á un de 'ls directors de germanitats adheridas, va ser registrat en las oficinas del Govern civil lo Reglament de la *Unión y defensa de los Montepíos*, aprovat en 5 de Juliol darrer. De manera, que la Directiva ó la Presidencia, ha tardat mes de dos mesos en complimentar un acort senzillíssim de la Junta General.

¡Quánta activitat!

—Copiem de *La Voz de las Afueras*:

«Tenemos en cartera ciertos datos sobre arbitrariedades cometidas por el Director de un Montepío de este pueblo, arbitrariedades que, si no se enmiendan, nos veremos obligados á publicar.»

¡Veyam si hi haurá esmena!

L' ARCA DE NOË

¿Què no ho saben? ¿No? Donchs ja 'ls ho explicaré.
 Figúrinse que jo visch en un segon pis de una casa de la vehina vila de Gracia.

Tinch un piset á las mil maravellas, puig á mes de sèr empaperat ab bastant luxu, de tenir gas á la escala y en en totas las habitacions, hi ha aygua viva, y tinch un magnífich para-rayos en lo alt de la miranda ab los quatre punts cardinals etz, etz.

Per lo tant, ja ho saben, si quant plou y llampega fenen pòr, cap á casa faltan poruchs.

Es dir, estieh com lo peix á l' aygua.

Pero á pesar de tots oquets atractius que 'ls he explicat, hi ha un inconvenient, y és que, com jo dormo en una arcoba que dona á 'l menjadó y aquét á la galeria, resulta lo que tè de resultar; que quant jo á la meua senyora (consti que sòch casat, ¿eh? s' tè de quedá a'l llit per qualsevol triquinyuela, es tant lo xibarrí que se sent per aquelles galerias, que un queda en un estat nerviós y frenetich.

Ara calculin vostés si deuria estar divertit en cinch dias de estar malalt.

La meua galeria dona á 'l jardí de la casa y á 'ls de las casas d' un y altre costat.

Encar pe'l costat de la dreta, menos mal; porque per aquet punt estieh assegurat d' orquesta.

Pero pe'l costat de la esquerra sí qu' és infernal.

La casa de la esquerra, és de D.ª Rufina, una senyora

de bastanta edat; lo seu marit, d' edat bastant avansada, no gasta gayre salut, y com que viuheé de renda. tot lo sant dia passa cuydant las crias de 'ls canaris, que és la seva afició predilecta.

Jo, en ma vida n' he vist tants en lloch, y dupto que á Canarias n' hi hagi tants com en lo terrat y golfas de casa seva.

Alla s' hi còntan per centenars las parellas que tè posadas en cria.

¡Això sí! 'l Sr. Pau hi tè una paciència gran; jo crech que ni menja. ni dorm, y això que no gasta salut.

¡Pobre Sr. Pau! Qualsevol dia 'l trobaran mort dintre un covadó de canaris.

A 'l mati á trench d' auba ja está á'l terrat carregat de escarolas y pa mullat.

Aixís és que, quant surt de arreglar tots los canaris, lo sereno ja dona lo primer vol.

En cambi, la seva senyora tè un altre passatemps.

Aquèsta passa 'l dia tirant pá á las gallinas y mirant quinas han de fer l' ou.

Puig si 'l seu marit té molts canaris, ella no té menos gallinas.

Jo crech que ni a'l Parque hi ha tantas classes, castas y rassas.

Allò es una especie d' arca de Noe, porque per completar lo quadro, tè un lloro que si tot lo que tè de lleig tingués de mut, no hauria jo patit los set calzers d' amargura aqueixos dias; pero desgraciadament és a'l contrari, és un de 'ls llores mes xerrayres que contar puga la historia.

A lo millor de 'l quènto, és que fá anar en renou totas las donas, tant las de casa seva com las de 'l voltant.

Com que diuen que no vol menjar, lo tenen aixelat y tot lo sant dia, desde que surt lo Sr. Pau per' arreglar los canaris, fins que 's fa fosch, sempre 'l veuran corrent per dalt la paret que divideix una casa de l' altra.

Las minyonas tan punt lo veuen se desfán per ferlo cridar, cosa qn' ell ho fa per lss bntxacas, y això que no 'n te, ab tofs los pulmons de un lloro. La una li dona una sopa de café y s' entaula un dialech entre 'l lloro y ella que fa de cotorra; l' altra li porta castanyas, l' altra un terrós de sucre, y aixís és que la boca de 'l lloro no para may. ¡Y encare D.ª Rufina diu que no vol menjar!

Ja 'ls dich jo que entre aquét y 'l de la senyora Paula, qu' és la de sota casa, són capasos de marejar á 'l mateix Ministre de Marina.

Sols que aquét te una cosa: aixís com l' altre sempre diu una cosa ó altra, aquet deu 'ser deixeble de 'l noy musich, puig tot lo dia xiula.

Los dias que he fet llit, diguinme vostés si hauré sortit mes malalt que 'l dia que me hi vaig ficar.

Ho poden ben créurer: tinch un cap com la bola de Colon; lo cervell se 'm torna filarmónich.

Per tot allá ahont vaig 'm sembla sentir lo xibarrí promogut pe'ls llores y secundat per las donas de 'l voltant. Ja 'ls dich jo que 'ls talla l' aixa á tots plegats.

Aquella casa si que és una verdadera arca de Noé, ja 'ls ho he dit. Lo dia que fa bon sol, entre canaris, gallinas, donas y llores s' arma un concertant que n' ha per tancá 'l pis, y no tornarhi fins que 'l gas de la escala siga encés.

Lo que és jo, d' aquesta feta á tots los llores los hi tallaria la llengua, y allavors tothom podria criarne porque serian llores muts y no farien mal de cap.

Una cosa 'ls recomano: si algún dia 's troban en la necessitat de buscar pis, antes no 'l llogin examinin be pe'l devant y pe'l darrera que no hi hagi cap magatzem d' animals d' aquesta especie, ó de 'l contrari ja me tornarian lo cambi.

Lo que jo 'm sembla és que agafo 'ls trastets y mudo de casa.

UN CONVALECENT.

Repertori de fora

Palafrugell 27 de Septiembre.

Ja s' ha comensat la temporada d' ivern en lo teatro del Centre Obrero. La Junta ha contractat a'l distingit primer galán D. Arturo Parera, la Sra. Malli, Srta. Guírtart y Sra. Gabarró, apreciats artistas que han debutat ab molt aplauso, desempenyant á satisfacció de'l públich los principals personatjes de'l drama *Juan José*, ben secundats pe'ls aficionats Srs. Vergès, Colom y Ferrer.

Lo públich se promet bona temporada.—G.

Reunions particulars

CIRCOL DE PROPIETARIS. (*Gracia*).—A benefici de l'actor Sr. Lambert, tingué lloch l'estreno de *Doña Perfecta*. La Sra. Verdier (A) 's portá admirablement, en la part de protagonista. Lo Beneficiat y 'ls senyors Montaner, Vila, Jané y Hernández, feren sós respectius papers á conciencia.

S'estrená un, podemne dir diálech, titulat... *Del séptimo sacramento*; del que resulta serne autor lo Beneficiat senyor Lambert. Es diálech versificat ab esmero. Las senyoras Verdier (A) y (L) y 'l propi Sr. Lambert 's cuydaren de son desempenyo.

MEFISTOFELLES (*Gracia*).—Assistirem lo darrer diumenge á aquesta Societat, ahont tingué lloch la representació de *La Bolva d'or* y *A ca' la modista*. La senyora Brunet interpretá son paper de la primera de ditas obras, bastant be. A 'l Sr. Cosme várem notarli falta d'estudi en son paper de *Matias*. Molt be 'ls Srs. Puig y Perelló. Los demés no passaren de regulars *A ca' la modista*, surti ben interpretada.—E. MESTRES.

Saló de descans

Avuy comensa la temporada en lo teatro Romea. Las listas que ha publicat la empresa diuhen molt y no diuhen res. Anuncia un gran número de produccions catalanas novias, y diu que no hi posa 'ls títuls perque a'l fi de temporada no resulti que n'ha estampat molts y n'ha estrenat pocas.

No diu quinas societats hi funcionarán ni quins días hi haurá teatro catalá.

Lo personal se compón de set damas y catorze actors, ab la particularitat que hi ha set primers actors.

Esperem, donchs, las representacions per' anarne parlant.

—S' está formant la companyia pera 'l teatro de Sans. La dirijirá 'l Sr. Bozzo y fins ara están contractats, la dama Sra. González, dama jove Srta. Periu, y 'ls actors Srs. Marqués, Guardia, Barbosa, Llibre y Romeu. La temporada ha de comensar lo día 11.

—L' actor cómich D. Emilio Ballera ha de formar part durant l'ivern, de la companyia de'l teatro Principal d'Olot.

—Hem rebut la Memoria y estat de comptes que ha publicat la Junta de Govern de l'Ateneo obrer, de Sant Andreu.

Es un treball que dona á compéndrer quant s'esforsa dita Junta per' contribuir á enlayrar la societat que administra.

Cavilacions

CONVERSA DOBLE

- Estás molt capficat, Pep.
- Ah! jèts tu, Anton?
- Jo mateix, home, jo mateix.
- Quánt temps sense veure't!
- Si, la vritat; á lo menos feya un any.
- Y ¿qué tal? ¿estás bò?
- Jo com sempre; ¿y tu?
- Vaig passant també.
- Y donchs ¿á qui escrius que estiguis tan amohinat?
- Home, á la meua xicota.
- ¿Qué vols dir aquella de'l Poble Nou?
- No, home, no. De'l poble que havem dit.
- Ah, jal ¿qu'és una tal Ramona?
- No: la que havem dit tots dos.

F. ELÍAS SETMESÓ.

TERS DE SILABAS

• • • • •
• • • • •
• • • • •

Sustituir los punts per lletres, de manera que llegit vertical y horisontal digui: primera, carrer de Barcelona; segona, idem, y tercera nom de dona.

Imp. Pujol y C.^a, Tallers, 45.—Barcelona.

CASAS RECOMENADAS

Magatzem de pells de **Joseph M.ª Pous**, Frexuras, 6. **Sastrería de teatros**, de E. Vasallo Malatesta, Asalto 14

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48

Inmillorables **anissats** de A. Bestard y fil's. (Santa Maria (Mallorca), se venen en las principals botillerías y colmadors.

Arxiu Central Lírich-dramático de **J. Gelabert**, Unió, 5, 3.º, 1.º.

SANTASUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de 'l Carme, 34. — BARCELONA

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

• JUAN AYNÉ •

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler. Guitarras desde 5 pesetas.

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ⁿ —

Á CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona